

Vad gäller?

PuL, upphovsrättslag, stim, offentlighetsprincip...

- Vad gäller egentligen när du använder nätet och de verktyg vi har i skolan?
- Får man publicera bilder på barnen utan godkännande av vårdnadshavare på hemsidan? På it´s learning?
- Vilka bilder kan man använda fritt?
- Vem ansvarar för vad om skolan använder sociala medier?
- Kan man spara känsligt material i it´s learning, Unikum eller i e-postens lagringsutrymme (Skydrive)?
- Får man kopiera köpt digitalt skolmaterial?

Här följer en guide och sammanställning över de råd och regler som finns i dag. I Lu IKT-samordningen i it´s learning finns den information som vi hänvisar till här och mer (i mappen: Källkritik och PuL).

Varje skola bör ha sin policy klar och tydliggjord både inom kollegiet och gentemot hemmen.

Innehåll

- [PuL: Person- och uppgiftslagen](#)
- [PuL och sociala medier](#)
- [Upphovsrätt](#)
- [Kopiering av inköpt material](#)
- [Sekretessbelagt material](#)
- [Sammanfattning och råd](#)
- [Inspirera fler – publicera mer: Lunds skolors publiceringsplats](#)

PuL

Person och Uppgiftslagen

Datainspektionen har en checklista för skolor. Den hittar du här:

Checklistan talar t.ex. om att vi inte får använda "sjuk" som frånvaro i Skola24. Den talar också om att vi måste ha en inloggning till lärplattformen och att personnummer inte får vara synliga för andra användare där.

Ostrukturerat material: Man får publicera bilder och namn på personer i s.k. ostrukturerat material. Ostrukturerat material är t.ex. en löpande text på en hemsida eller en blogg. Mer om ostrukturerat material hittar du [här](#).

Man får också lägga ut bilder och namn på personer i lärplattformen (it's learning) eftersom vi har inloggning. Använder man lärplattformens bloggfunktion kan man sätta inloggningskrav även här. Vill man inte det, är ett godkännande från vårdnadshavarna bra, även om materialet kan anses vara "ostrukturerat".

Att lägga ut bilder på personer och tydligt namnge dem på t.ex. skolans hemsida kräver godkännande av personen eller vårdnadshavaren. *Godkännandet ska vara skriftligt.*

PuL och sociala medier

Sociala medier är ställen där man kombinerar information med interaktion (chatt, diskussionsforum, kommentarsfunktioner m.m.) Ex. på sociala medier: facebook, twitter, MySpace, YouTube, bloggar, bildsajter där man släpper rättigheterna till bilden, t.ex Flickr, m.fl.

När det gäller sociala medier finns några riktlinjer och rekommendationer. SKL (Sveriges kommuner och landsting) har en checklista. Den hittar du [här](#)

Datainspektionen har också ett faktablad:

Otaggade bilder och löpande text räknas som ostrukturerat material.

Facebook räknas helt som ostrukturerat material även om bilderna är taggade. Har skolan en facebookside är det skolan som ansvarar för inläggen som skrivs där.

Givetvis får ingen text vara kränkande, oavsett om det är strukturerat eller ostrukturerat material.

Upphovsrätt

- Bilder

- Man får inte använda bilder utan att ha undersökt villkoren. Det finns bilder att använda fritt, men det finns också de som är skyddade av olika former av copyright (kostar det att använda bilden, behövs godkännande eller räcker det med namn och källa etc.?) Att från t.ex. en presentation länka till en bild på nätet går bra.
- **Creative Commons**: här anges tydligt vilken form av copyright som gäller. Bilder kan t.ex. vara fria att använda bara du anger namnet, eller så måste du kontakta ägaren. Läs mer [här](#): En sajt att använda för att hitta bilder att använda med CC-licenser är t.ex. www.compfight.com.
- **Multimediabyråns arkiv** har också en bank av bilder som är fria att använda.
- **Clipartbilder** går bra att använda fritt.

- Filmer, YouTube

- Samma regler som ovan.

- Musik

- Samma regler som ovan. Man får inte lägga till musik hämtat från nätet i en presentation utan att veta att det är fritt att använda.
- Det finns ställen att hämta gratis och fri musik på, t.ex. Multimediabyrån.
- Spotify får man inte använda såvida inte eleverna har egna konton. Vi undersöker kostnader för stim-avtal för kommunen.

Mer om upphovsrätt och copyright kan du t.ex. läsa om på [.se:s hemsida](#) och i deras material [copyright-copyleft](#)

Kopiering

av inköpt skolmaterial

- För skolan finns speciella kopieringsavtal via Bonus Presskopia
  - 15% av pappersmaterial (bok, artikel)
  - Max 15 A4-sidor av digitalt material
  - OH/ppt m.m.: det är tillåtet att använda upphovsrättsligt material till bilderna och man får omformatera dem.
  - Lagring och tillhandahållande: man får lagra materialet på lärplattformen under läsåret (ej sociala medier etc.) och man får skicka material via e-post, kopiera till usb m.m.

Sekretessbelagt material

- Sekretessbelagt material ska inte sparas i lärplattform eller andra lagringsutrymmen på nätet.
- Sekretessbelagt material och åtgärdsprogram ska inte finnas i t.ex. Unikum (verktyg för digital IUP)
- Vad gäller känslig information ska man överlag vara försiktig med var man sparar den. Man kan spara den på den egna datorn, men bör t.ex. inte ha den på ett usb-minne.
- Lagringsutrymmet i e-posten (Skydrive), ansvarar inte skolan eller kommunen för.

Sammanfattning och råd

- Skolans hemsida:
  - publicera inte bilder på barn/elever utan skriftligt godkännande av vårdnadshavare.
  - att använda fotografier där t.ex. enbart händer syns är ett sätt att visa det kreativa, pedagogiska arbetet men man undviker svårigheterna kring publicering av bilder på barnen på nätet.
  - Om ni publicerar arbeten av olika slag – tänk på upphovsrätten och se till att ni använt andras bilder, filmer, material som ni ska.
- Lärplattform (it´s learning):
  - här avgör ni vilken policy ni vill ha. Det behövs inte något godkännande av vårdnadshavare för att publicera bilder på eleverna, men kanske känns det tryggare för er. Tänk också på barn med skyddad identitet.
  - Om ni sparar arbeten av olika slag – tänk på upphovsrätten och se till att ni använt andras bilder, filmer, material som ni ska.
- Unikum:
  - här skriver man IUP, bedömning, mål. Inga åtgärdsprogram.
- Sociala medier
  - Skolan ansvarar för vad som skrivs i inlägg och bemöter ev. kränkningar här precis som i andra sammanhang.
  - *Var inte rädda att använda sociala medier i undervisningen – det lyfter fram frågor av olika slag och ger möjlighet till bemötande och diskussion kring vad som gäller på och utanför nätet.*

Inspirera fler – publicera mer

Lunds skolors publiceringsplats

- En gemensam publiceringsplats för elever och pedagoger
  - Ett projekt i sin linda. Vi arbetar med att skapa en plats där elever och pedagoger kan publicera sitt material och visa upp sina arbeten för omvärlden. Detta enligt målen i [IKT-strategin](#) och som en viktig del i arbetet med digital kompetens .
  - Just nu är vi inne i delprojekt 1, där matematikutvecklarna är delaktiga. Sidan kommer att presenteras i mars 2011 och därefter är planen att vi bygger ut den vidare. Målet är givetvis en plats där samtliga skolor i Lund finns med.
  - När man väljer att publicera arbeten på nätet , i en blogg eller i lärplattformen måste man ha koll på vad som gäller och att man gjort rätt. Det är en viktig del för eleverna att lära sig och ingår i begreppet digital kompetens.
- Regler för publicering på sidan
  - Sidan räknas som social media och går därför under reglerna för ”ostrukturerat material”.
  - Arbeten som publiceras måste vara okej enligt upphovsrätten (bilder, filmer, musik, material).
  - Elevernas egna arbeten är också skyddade av upphovsrätten även om de är gjorda som skoluppgifter.